

INSTITUCIJE

INŠTITUT ZA AVSTRIJSKO ZGODOVINSKO RAZISKOVANJE¹

s posebnim ozirom na izobraževanje arhivistov

Inštitut za avstrijsko zgodovinsko raziskovanje (Institut für Österreichische Geschichtsforschung) je bil ustanovljen leta 1854. Inštitut se je ob svojem nastanku zgledoval po pariški "École des Chartes", ki se je ukvarjala predvsem z znanstveno obdelavo listin in je bila ustanovljena v letih 1829/30. Pri nastanku Inštituta sta odigrala pomembno vlogo takratni avstrijski minister za uk in bogočastje grof Leo Thun-Hohenstein in državni sekretar v tem ministrstvu Joseph Aleksander Helfert, ki sta vodila reformo univerzitetnega sistema.² Inštitut je bil ustanovljen s cesarsko resolucijo z dne 20.10.1854 z imenom Šola za avstrijsko zgodovinsko raziskovanje. Sprejet je bil tudi statut inštituta.³ Naloga inštituta je bilo učenje zgodovinskih pomožnih ved in raziskovanje avstrijske zgodovine. Inštitut je bil namenjen izobraževanju za poglobljeno raziskovanje avstrijske zgodovine z navajanjem na razumevanje in uporabo zgodovinskih virov. Poleg tega, da je bil visoka šola za pomožne zgodovinske vede, je postal istočasno raziskovalni inštitut za izvedbo večjih projektov s področja zgodovine.⁴ V ozadju pa so bili še interesi monarhije, kot je vzgoja v avstrijskem patriotizmu, ki bi presegal etnolingvistične vezi.⁵

Prvi direktor je bil benediktinec Albert Jäger, profesor zgodovine na univerzi v Innsbrucku. Začetna leta delovanja inštituta so bila težka zaradi pomanjkanja dovolj izobraženih profesorjev. Odločilno vlogo pri razvoju inštituta je odigral Nemec Theodor Sickel. Ta je od leta 1856 predaval na inštitutu paleografijo in nekatere druge pomožne zgodovinske vede. Od leta 1869 do 1891 je bil drugi direktor. Pred prihodom na Dunaj je študiral tako na École des Chartes v Parizu kot na Scuola paleografica v Milanu. Na številnih potovanjih je obiskal arhive v Franciji, Švici, Italiji in Nemčiji. Začel je temeljito delo na zgodovinskih pomožnih vedah in kritiki virov za avstrijsko zgodovino. Zavzemal se je za to, da bi dal inštitutu karakter arhivske šole in zagotovil absolventom možnost zaposlitve v arhivih in muzejih. Interes arhivov po taki šoli je bil prisoten že pred ustanovitvijo inštituta. Že leta 1840 je prišla pobuda s strani Hišnega, dvornega in državnega arhiva na Dunaju za ustanovitev katedre za pomožne zgodovinske vede na dunajski univerzi.⁶

Inštitut naj bi postal tudi neke vrste arhivska šola, podobno kot École des Chartes. Zahteve po višji izobrazbi arhivistov so postale glasnejše v šestdesetih letih in so se časovno povezovale z ločevanjem zgodovinskih arhivov iz registratur in z nastajanjem deželnih arhivov v nekaterih deželah. Za varovanje, urejanje in vrednotenje listin in drugih zgodovinskih dokumentov je bilo potrebno vedno več posebnega znanja. Skupni interes sta našla del arhivistov in inštitut v želji, da bi dvignili arhivsko delo iz manipulativnega na nivo koncipistov, za kar je bila potrebna strokovna in znanstvena izobrazba. Po drugi strani pa je inštitut želel tudi zagotoviti službo za svoje absolvente.⁷

Sickel je poudarjal, da inštitut ni ustanovljen le za akademski prirastek, ampak tudi za izobraževanje arhivistov, bibliotekarjev in muzejskih kustosov.⁸ Zato pa je bila potrebna reforma

¹ Za inštitut so se uporabljala različna slovenska imena (povzeto iz SBL): Inštitut za avstrijsko zgodovino (4 zv. 492, 646), Avstrijski inštitut za raziskovanje zgodovine (4 zv. 528), Avstrijski zgodovinski inštitut (5 zv. 30), Zavod za avstrijsko zgodovino (5 zv. 43), v novejšem času pa Inštitut za avstrijsko zgodovinsko raziskovanje (11 zv. 465, 15 zv. 1004). "Geschichtsforschung" prevaja kot zgodovinsko raziskovanje tudi D.,B.,P. Debenjak, Veliki nemško-slovenski slovar, Ljubljana 1993

² Albert Jäger, Graf Leo Thun und das Institut für österreichische Geschichtsforschung. V: Österreichisch-Ungarische Revue, Neue Folge 8, 1889, str.1-22

³ Emil von Ottenthal, Das k.k. Institut für österreichische Geschichtsforschung 1854-1904. Festschrift zur Feier des fünfzigjährigen Bestandes. Wien 1904, str.84-90

⁴ Leo Santifaller, Das Institut für österreichische Geschichtsforschung, Festgabe zur Feier des zweihundertjährigen bestandes des Wiener Haus-, Hof- und Staatsarchivs. Veröffentlichungen des Instituts für österreichische Geschichtsforschung XI, 1950, str.15-16; Alphons Lhotsky, Geschichte des Instituts für österreichische Geschichtsforschung 1854-1954, Mitteilungen des Instituts für Österreichische Geschichtsforschung (dalje MIOG), Ergänzungsband XVII, 1954 str.45; Othmar Hageneder, Die Archivarsausbildung am Institut für Österreichische Geschichtsforschung, Veröffentlichungen der Archivschule Marburg, 1989 str.14

⁵ Otto Brunner, Das österreichische Institut für Geschichtsforschung und seine Stellung in der deutschen Geschichtswissenschaft. V: MIOG, LII, 1938, str.385-416; Jean-Paul Bled, Franc Jožef, Ljubljana 1990, str.183

⁶ Ludwig Bittner, Ein vormärzlicher Plan zur Errichtung einer Archivschule. V: MIOG, 41, 1926, str.273

⁷ J.Lampel, Das Institut für österreichische Geschichtsforschung und die österreichischen Archive. V: Österreichisch-Ungarische Revue, Neue Folge 5, 1888, str.266-277; Othmar Hageneder, Die wissenschaftliche Ausbildung der österreichischen Archivare und das Institut für österreichische Geschichtsforschung, Archiv für Diplomatik 17, 1981, str. 248, 249

⁸ Lhotsky, str. 129

učnega programa, do katere je prišlo leta 1874. Sprejet je bil nov statut.⁹ Težišče se je preselilo iz avstrijske zgodovine na zgodovinske pomožne vede. Kot izbirni predmet je bila na voljo arhivistika. Predaval jo je Kürschner takratni direktor Arhiva dvorne komore. Tako je prišlo do prve direktne povezave med arhivom in univerzo.¹⁰ Prvi dve leti študija sta bili namenjeni proučevanju temeljev zgodovinskega raziskovanja. V tretjem letniku je lahko udeleženec izbral delo na virih med rokopisi, listinami ali umetnostnimi spomeniki, glede na to, ali se je šolal za bibliotekarja, arhivista ali muzejskega kustosa. Učni program so tako sestavljali paleografija, diplomatika, kronologija, heraldika, sfragistika, avstrijski viri, arhivistika, bibliotekarstvo, vaje iz paleografije, kritika avstrijskih virov, kritika umetnostno zgodovinskih virov in umetnostna zgodovina.¹¹

Pod vodstvom Sickla je bil leta 1875 ustanovljen dunajski diplomatski oddelek "Monumenta Germaniae", kot prvi večji znanstveni projekt inštituta. V teh letih so začeli na inštitutu z izdajanjem virov.

Leta 1881 je bil ustanovljen Avstrijski zgodovinski inštitut v Rimu kot podružnica dunajskega inštituta.

Tudi v državnih arhivih so začeli postavljati pogoje za sprejem v arhivsko službo. Od leta 1898 je bilo potrebno pred sprejemom v arhiv dokazati znanje iz pomožnih zgodovinskih ved, leta 1918 se je sprejem novih uradnikov v Hišni, dvorni in državni arhiv omejil izključno na diplomante inštituta. Uredba je bila leta 1927 razširjena na vse državne arhive v Republiki Avstriji. Nekatere dežele so pri zaposlovanju arhivistov sledile državnim arhivom.

Sicklu je sledil kot direktor Heinrich Ritter von Zeisberg (1891-1896), temu pa Engelbert Mühlbacher (1896 do smrti 1903). Mühlbacher je združil Sicklovo šolo s pravnozgodovinsko raziskovalno smerjo. S tem je prišlo do povezave med diplomatiko in pravno zgodovino, ki se je izkazala za posebno plodno pri inštitutskih profesorjih Redlichu, Dopschu, Hirschu¹² in Brunnerju. Avstrijska ustavna in upravna zgodovina je prišla v učni načrt leta 1898.¹³ Mühlbacher je postavil leta 1891 drugi dunajski diplomatski oddelek, ki je pričel z izdajanjem karolinških listin.¹⁴

Arhivistika, ki jo je od leta 1895 predaval Oswald Redlich, je obsegala dve uri tedensko en semester. Tako je leta 1911, ko jo je predaval Redlich, bil poudarek na zgodovini arhivov in njihovi organizaciji tako v Avstriji kot v Nemčiji, pregledu virov in fondov v domačih in tujih arhivih, arhivskih obdelavi dopisov in sistemu ureditve gradiva.¹⁵

V letih 1904-1926 je bil direktor inštituta Emil Ottenthal. Ustanovil je tretji dunajski diplomatski oddelek. Sledil mu je Oswald Redlich (1926-1929). To je bil čas, ko se je dotok slušateljev iz držav naslednjic monarhije vedno bolj zmanjševal.

Leta 1930 je bil uveden nov predmet veda o aktih (Aktenkunde). S tem je inštitut izpolnil zahtevo, ki so jo leta 1920 postavili arhivi. Jedro novega predmeta je predstavljala veda o aktih v ožjem smislu: nastanek spisa od koncepta do dopisa, od dopisa do rešitve, vpis v registraturo, vodenje pisarniških knjig, pregled zakonov, patentov, odredb in pripomočkov za iskanje gradiva.

V času direktovanja Hansa Hirscha (1929-do smrti 1940) se je zmanjšal obseg znanstvene dejavnosti inštituta. Zmanjšal se je tudi obseg predavanj in mednarodnih stikov inštituta.

Med vojno (1940-1945) je vodil inštitut Otto Brunner. V tem času se je inštitut imenoval Inštitut za zgodovinsko raziskovanje in arhivistiko na Dunaju. Delo na inštitutu je bilo bolj zasilno. Maja 1945 je prevzel vodstvo inštituta Leo Santifaller. Inštitutu je bilo vrnjeno staro ime. Ponovno je bil organiziran dunajski diplomatski oddelek "Monumenta Germaniae".¹⁶ Leta 1946 je bil sprejet nov statut inštituta, ki se bistveno ne razlikuje od prejšnjega.¹⁷

Leta 1953 je bil uveden še predmet o novoveški pisavi (Schriftenkunde der Neuzeit).

Izobraževalni program inštituta je tako opravljal dvojno funkcijo (in jo še vedno): arhivsko in zgodovinsko. Izobražuje za znanstveno raziskovanje in za delo v arhivih.

O problemu izobraževanja arhivistov so na inštitutu po koncu direktorjevanja Lea Santifallerja (1962) začeli razpravljati o potrebah po novih in drugačnih profilih delavcev v arhivih - od tehnikov, konzervatorjev do dokumentaristov. Postavljalo se je tudi vprašanje arhivske tehnike, zgodovine

⁹ Za seznam statutarne spremembe med leti 1854 in 1950 glej Santifaller, str. 23s

¹⁰ Othmar Hageneder, Die wissenschaftliche Ausbildung der österreichischen Archivare, *Scrinium* 36/37, 1987, str.245; Hageneder, *Archiv für Diplomatik* 17, str. 250

¹¹ Lhotsky, str.131

¹² Santifaller, str.17

¹³ Lhotsky, str.237; Statuten des k.k. Instituts für österreichische Geschichtsforschung. V: Ottenthal, str.91-96

¹⁴ Santifaller, str.18

¹⁵ Hageneder, *Scrinium* str. 248-249

¹⁶ Santifaller, str.20-22

¹⁷ isto, str.24-28

uprave, da bi se dobilo profile, ki bi se bili sposobni spopasti z množico spisovnega gradiva moderne uprave. Poleg tega so bile predlagane spremembe na področju paleografije in diplomatike, kjer naj bi pozornost preusmerili na pozni srednji in novi vek.

V sedemdesetih letih se je nadaljevala razprava o primernosti takega načina šolanja arhivistov za arhivsko prakso, posebno tistih, ki se ukvarjajo z mlajšim gradivom. Leta 1978 so bile v pripravljalni letnik uvedene vaje iz virov za avstrijska mesta in dežele, ki so bile mišljene prav za arhiviste. Poleg tega obstajajo na inštitutu od leta 1972 fakultativni predmeti, med njimi tudi uvod v informatiko z vajami.¹⁸

Razvoj učnega načrta je dobil podporo leta 1977 tudi na trinajstih arhivskih dnevih v Kitzbühlu. Inštitutu je bilo priznано, da daje avstrijskim arhivistom solidno metodološko znanje, primerno za njihovo funkcijo. Od leta 1980 šolanje na inštitutu ni potrebno za tiste arhiviste, ki se ukvarjajo z novejšo zgodovino, ampak le za tiste, ki delajo na starejšem gradivu.¹⁹

Inštitut je v letih 1962-1983 vodil Heinrich Fichtenau. Za njim je postal direktor Herwig Wolfram, ki vodi inštitut še danes.

Spremembe v programu inštituta so bile izvedene leta 1982 z odredbo ministrstva za znanost in raziskovanje o poteku študija na inštitutu, in nazadnje leta 1993.²⁰ Inštitut, ki je zvezna ustanova, deluje po zakonu o organiziranosti univerze, sicer pa je podrejen ministrstvu za znanost in raziskovanje. Direktorja postavlja iz kroga univerzitetnih profesorjev pristojno ministrstvo. Naloge inštituta so poglobljeno izobraževanje za naloge avstrijskega zgodovinopisja s pomočjo zgodovinskih pomožnih ved. Služi znanstveni izobrazbi študentov in absolventov rednega študija, oziroma pripravi na delo posebej v arhivih in muzejih, ki potrebujejo poglobljeno znanje o virih in metodah za njihovo obdelovanje.

Tečaj traja tri leta. Sestavljen je iz enega pripravljalnega leta in dvoletnega glavnega tečaja: Po koncu drugega semestra pripravljalnega leta opravljajo udeleženci sprejemni izpit za glavni tečaj. Po zaključku glavnega tečaja opravljajo državni izpit. Pred njim morajo izdelati pismeno nalogo, svobodno izbrano iz avstrijske zgodovine.

Med najpomembnejšimi predmeti pripravljalnega leta sta latinska paleografija srednjega veka (I in II) ter veda o novoveških pisavah (I in II). Poleg so še predavanja iz avstrijske zgodovine (I in II), vaje iz virov za zgodovino avstrijskih dežel in mest, ter ustavna zgodovina. Iz omenjenih predmetov, z izjemo vaj iz virov, se opravlja sprejemni izpit za glavni tečaj.

Pogoj za opravljanje sprejemnega izpita je opravljen prvi diplomski izpit na študijski smeri zgodovina ali enakovredna izobrazba ter pozitivno ocenjen prevod teksta iz srednjeveške ali novoveške latinščine in teksta iz francoščine. Prevod francoskega teksta se lahko nadomesti s prevodom španskega teksta s tekstom enega od jezikov držav naslednic Avstro-Ogrske, v kolikor to ni nemščina ali materni jezik kandidata.

Med obveznimi predmeti glavnega študija je diplomatika vladarskih, papeških in privatnih listin. Na diplomatiko se navezuje veda o aktih. Veda o aktih je osredotočena na novoveške tekste. Njena naloga je, da pri posameznem pisanem dokumentu določi obliko in namen, kot tudi njegov nastanek, se pravi pot od koncepta do končnega dopisa. Pri tem je pozorna tudi na funkcioniranje uradov, rang izstavitelja dopisa, odnos med naslovnikom in izstaviteljem, kratice, pisarniške opombe, poslovanje pisarne, njene kompetence ipd. Večina materialov, ki se uporabljajo tako pri diplomatiki kot vedi o aktih, izvira iz prostora nekdanje habsburške monarhije.

Z upravo dežel, mest in zemljiških gospodstev se slušatelji seznani pri predmetu ustavna in upravna zgodovina, ki sega vse do dvajsetega stoletja. Pri srednjem veku je poudarek na zgodovini posamezne dežele. Za dopolnitev in poglobitev služijo vaje iz poslovanja avstrijskih srednjih in nižjih uradov. Pri njih se slušatelji seznani z upravo in z odgovarjajočimi viri, kot so instrukcije, urbarji, kataster ipd. Drugi obvezni predmeti so še arhivistika, viri za avstrijsko zgodovino, sfragistika, heraldika, genealogija, kronologija, numizmatika, izdajanje virov in priprava regestov, umetnostna zgodovina, muzeologija. Pri arhivistiki se slušatelji seznani s terminologijo, valorizacijo, vprašanji provenience, škartiranjem, zgodovino arhivov, tipi arhivov ipd. Poleg obveznih predmetov so tudi izbirni predmeti: srednjeveška in novoveška latinščina, cerkvena ustavna zgodovina, gospodarska in socialna zgodovina, podlage za moderno avstrijsko ustavo in upravo, informatika, statistika za zgodovinarje, metrologija, veda o rokopisih, epigrafika srednjega in novega veka, knjižničarstvo,

¹⁸ Hageneder, Scrinium str. 251 - 256

¹⁹ Hageneder, Scrinium str.258; Hageneder, Veröffentlichungen str.19

²⁰ Gesetzliche Bestimmungen über das Institut, MIOG 80, 1972 str.13; Gesetzliche Bestimmungen über das Institut II, MIOG 90/ 1982, 3-4, str.X-XVI; Institutsordnung des Instituts für österreichische Geschichtsforschung, MIOG 91, 1983, 1-2, str. 1-4; Verordnung des Bundesministers für Wissenschaft und Forschung über den Lehrgang des Instituts für Österreichische Geschichtsforschung in Wien, Bundesgesetzblatt für die Republik Österreich Jg.1993, Nr.559

praktične vaje z avdiovizualni viri, praksa v arhivu, knjižnici, muzeju ali drugi dokumentacijski ustanovi.²¹

Državni izpit se opravlja po končanem četrtem semestru glavnega tečaja. Sestavljen je iz pismenega in ustnega dela. Absolventi tečaja so po pozitivno opravljenem državnem izpitu upravičeni imenovati se člani Inštituta za avstrijsko zgodovinsko raziskovanje.

Inštitut od leta 1880 izdaja "Mitteilungen des Instituts für Österreichischen Geschichtsforschung", z dopolnilnimi zvezki ("Ergänzungsbände"). Poleg tega izdaja še objave ("Veröffentlichungen des Instituts") in druge publikacije.

Inštitut ni nepomemben tudi za slovensko zgodovinopisje. Na njem so se izobraževali številni slovenski zgodovinarji. Tu navajam študente inštituta, rojene v naših krajih, ne glede na to ali so bili po materinem jeziku ali zavesti Slovenci ali ne. Zgodovinarje, ki so se izobraževali na inštitutu krajši čas, ne navajam.

1. Jožef Dernjač (rojen 1851 v Polzeli) je obiskoval tečaj 1875-1877. Njegovo zaključno delo so Doneski k umetnostno in literarno zgodovinskemu vrednotenju codex Latinus Monacensis n.716 in codex Latinus Monacensis n.418. Živel je na Dunaju kot bibliotekar in umetnostni zgodovinar. Pisal je predvsem o avstrijskem baroku.²²

2. Viktor Skodlar (rojen v Ljubljani 1861) je obiskoval tečaj 1881- 1883. Njegovo zaključno delo govori o virih druge in tretje knjige Collectio canonum kardinala Deusdedita. Pozneje je zgodovino opustil ter se posvetil advokaturi v Linzu.²³

3. Rudolf Thommen (rojen 1860 na Ptuj) je obiskoval tečaj 1883-1885 kot izredni slušatelj. Thommen je bil po materi iz slovenske Štajerske, po očetu pa iz švicarskega kantona Basel-Land in je pozneje tudi sam živel in ustvarjal v Baslu (pomožne zgodovinske vede).²⁴

4. Umetnostni zgodovinar Josip Mantuani (rojen 1860 v Ljubljani) je obiskoval tečaj 1891 - 1893. Napravil je nalogo o slikarstvu v času Otonov (900 - 1024) z uvodom o virih. Mantuani je bil umetnostni in glasbeni zgodovinar, ravnatelj Narodnega muzeja v Ljubljani (1909-1924).²⁵

5. Kot izredni slušatelj je obiskoval tečaj 1895-1897 Ferdinand Jančar (rojen 1872 v Ljubljani). Tečaj je končal z delom o pisarniškem poslovanju pod Maksimilijanom I. Umrli je že leta 1898.²⁶

6. Franc Komatar (rojen 1875 v Ljubljani) se je šolal s posebno štipendijo na inštitutu kot izredni slušatelj v letih 1897 - 1899. V zaključnem delu je obravnaval delo Ivana Kacijanerja do leta 1527. Bil je srednješolski profesor v Ljubljani in Kranju, urednik Mitteilungen des Musealvereins für Krain, raziskovalec arhivov in izdajatelj virov.²⁷

7. V letih 1899 - 1901 je obiskoval tečaj Vladimir Lévec (rojen 1877 v Ljubljani) in ga končal z delom o deželnih stanovih v Furlaniji v 13. stoletju. Leta 1903 je postal izredni profesor pravne zgodovine v Fribourgu v Švici, a je umrl že naslednje leto.²⁸

8. Kot izreden slušatelj je obiskoval v letih 1903-1905 tečaj Janez Žibert (rojen 1874 v Preski), ni pa opravil izpitov. Bil je duhovnik, bibliotekar na Dunaju in v Ljubljani; objavil je "svojevrstno a zanimivo" verzijo o sarajevskem atentatu in začetku prve svetovne vojne.²⁹

9. V letih 1907 - 1909 se je na inštitutu šolal Josip Mal (rojen 1884 na Pretržu pri Moravčah), ki je za svojo nalogo izbral temo Zgodovina uskoških naselij. Bil je ravnatelj Narodnega muzeja v Ljubljani (1924-1945). Za Mohorjevo družbo je napisal Zgodovino slovenskega naroda (od francoske revolucije do druge svetovne vojne).³⁰

10. Kot izredni slušatelj je obiskoval tečaj 1909-1911 Pavel Heigl (rojen v Mariboru 1887) in ga zaključil z nalogo o deželnoknežji pisarni cesarja Friderika III.³¹

11. V letih 1909-1911 se je šolal na inštitutu kot izreden slušatelj France Stele (rojen 1886 v Tunjicah pri Kamniku). Njegova naloga je imela naslov: Poročila o umetnikih na Kranjskem. Bil je profesor umetnostne zgodovine na ljubljanski univerzi ter član SAZU.³²

²¹ Hageneder, Veröffentlichungen str.19-25

²² Santifaller, str.106; Lhotsky, str.169

²³ Santifaller, str.110; Lhotsky str.183

²⁴ Santifaller, str.112; Lhotsky, str.187

²⁵ Lhotsky, str. 264; SBL

²⁶ Santifaller, str.121; Lhotsky str.275

²⁷ Lhotsky, str.278; SBL

²⁸ Lhotsky, str.281; SBL

²⁹ Lhotsky, str.346; SBL

³⁰ Lhotsky, str.350; SBL

³¹ Santifaller, str.133

³² Lhotsky, str. 355; SBL

12. V letih 1915-1917 se je na inštitutu izobraževal Milko Kos (rojen 1892 v Gorici) in ga končal z nalogo Prispevki k diplomatiki istrskih listin. Bil je profesor zgodovine na ljubljanski univerzi ter član SAZU.³³

13. Leta 1917 je opravil sprejemni izpit na inštitutu Josip Žontar (rojen 1895 na Jesenicah). Ker pa sta opravila sprejemni izpit le dva, je tečaj na inštitutu v letih 1917-1919 odpadel. Bil je srednješolski profesor v Kranju, nekaj časa tudi predavatelj (privatni docent) na pravni fakulteti v Ljubljani; napisal je obširno zgodovino Kranja.³⁴

14. Tečaj 1931-1933 je obiskoval kot izreden slušatelj Ervin Wascher (rojen 1906 v Ljubljani) in izdelal nalogo o gospodih iz Ebersdorfa.³⁵

15. Reiner Puschnig (rojen 1911 v Ljubljani) je bil prav tako izreden slušatelj v letih 1931-33 z nalogo o deželnoknežjem gospodstvu Klaus v Avstriji nad Ennsom. Je arhivar v Gradcu.³⁶

16. Tečaj 1989-1991 je uspešno končal Dušan Kos s Prispevki k zgodovini plemstva na Kranjskem in Spodnjem Štajerskem v 14. stoletju. Je znanstveni sodelavec SAZU in predava kot docent honorarno pomožne zgodovinske vede na ljubljanski univerzi.

17. Peter Štih se je v istih letih šolal na inštitutu. Tečaj je zaključil z nalogo Študije k zgodovini goriških grofov. Ministeriali in militi goriških grofov v Istri in Slovenski marki z Belo Krajino. Je docent na ljubljanski univerzi in predava slovensko srednjeveško zgodovino.

³³ Lhotsky., str.363; SBL

³⁴ Lhotsky., str.364; SBL

³⁵ Santifaller, str.150

³⁶ Santifaller, str. 150

Matevž Košir

Zusammenfassung

DAS INSTITUT FÜR ÖSTERREICHISCHE GESCHICHTSFORSCHUNG UND SEINE BEDEUTUNG FÜR DIE ARCHIVISTIK

Matevž Košir

Im Beitrag wird die Geschichte des Instituts für österreichische Geschichtsforschung vorgestellt. Besondere Aufmerksamkeit gilt den Veränderungen des Studienprogramms. Es wird auf die Studienkonzeption und auf die Hauptstudienfächer eingegangen. Der Schwerpunkt des Studiums am Institut liegt in der formalen und inhaltlichen Interpretation der Quellen unter Berücksichtigung der Verwaltungsgeschichte. Eben darin liegt seine Bedeutung für die Ausbildung von Archivisten. Der Beitrag bringt am Ende ein Verzeichnis der Historiker aus dem heutigen Slowenien, die sich an diesem Institut fortgebildet haben.

ŠOLSKA KRONIKA

Zbornik za zgodovino šolstva

Slovenski šolski muzej v Ljubljani izdaja svoje glasilo, ki izhaja kot vsakoletni zbornik s tradicijo leta 1964 nastalega zbornika šolsko-pedagoških muzejev v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu. Kot specializirana slovenska revija za zgodovino šolstva in pedagogike predstavlja včerajšnji utrip naših šol in je s svojim sporočilom obrnjena h koreninam, iz katerih raste tudi današnji šolski dan.

Revija je odprta za zgodovinarje, pedagoge, slaviste in vse šolnike, pa tudi za zgodovinske krožke, ki s svojimi prispevki predstavljajo raziskovalne rezultate s področja zgodovine šolstva od študij, objav virov, spominskih zapisov in poročil o publikacijah. Objavlja pa tudi bibliografijo za slovensko zgodovino šolstva.

Zbornik za zgodovino šolstva: Šolska kronika je na voljo naročnikom in drugim na sedežu uredništva v Slovenskem šolskem muzeju, Plečnikov trg 1 v Ljubljani.